

עין משפט
גד מצוה

מוב א מיי פ"ח מהל' תרומות ה"יד:
מג ב מיי פ"ו שם הל' טז טו"ד סי' שלא:
גור ג מיי שם הל' יג יד:
מזה ד מיי שם הל' טו:
בו ה מיי פ"ו מהלכות יבום הל' ח סמג עשין נה נב טושי"ע אה"ע סי' קעב סעי' טז:
מו ו מיי פ"ט מהל' תרומות הל' א סמג בוח ז ח ט מיי שם פ"ח הל"ג טו"ד שם:
מזפ י מיי פט"ו מהל' איסורי ביאה ה"ח סמג לאוין קבה טושי"ע אה"ע סי' ד סעי' מ:

סמ:

ונישאת **לְעֵבֶר**. תימה דלא קמני ונכבשה עם העבד כדקמני ונכבש עם השפחה דנישואין לא שייכי בה:

בזנות **לֹא** חששו. כדפי' בקונטרס דאשה מונה מתהפכת כדי שלא תתעבד ושוטה נמי אע"פ שנשאת לו מתהפכת ואין

רוצה להתעבד ממנו לפי שיראה שלא

מוכל לסובלו כדאמרינן בפרק חרש (לקמן דף קיז: ושם) דלין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת: **רַב** אמר הו"ד **במזור בו'**, צפ' עשרה יוחסין (קדושין דף עה.) מפרש פלוגמיהו צג' גוויי: **אמר** **לִיה אבִי** **לְעוֹלָם אִמָּא דָךְ אַע"ג דלא דיימא מע"מא** **אמר** **רב הו"ד במזור**. ולהאי לישנא הא דקאמר צפ"ק דכמוצות (דף יג:) הוא ארוס וארוסותו דאמו לקמניה דרב יוסף היא אמרה מיניה והוא אמר ‏(י)[ⓘ] אין מינאי אמר רב יוסף למאי ניחוש לה חדא דהא קא מודה ועוד האמר רב יהודה כו' לאציי דאית ליה הכא דלרב הולד ממזר אע"ג דלא דיימא מעלמא לא סגי התם בטעמא קמא צנא ועוד:

איכא דאמרי בבא ע"ה כ"ע **לֹא פְּרִינִי בו'**, פירוש

היכא דלא דיימא מעלמא מודה אציי דלין הולד ממזר אלא הכי איתמר כו' ופליגי אציי ורבא בדיימא מיניה ודיימא מעלמא:
צנא

להא דת"ר ‏(ה)[ⓘ]שוטה וקמן שנשאו נשים ומתו נשותיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום: כיצד ‏(ו)[ⓘ] היה ישראל שבא על בת כהן תאכל בתרומה עיברה לא תאכל: כיוון דעיברה לא תאכל ליחוש שמא עיברה מי לא תנן ‏(ז)[ⓘ]מפרישין אותן ג' חדשים שמא מעוברות הן אמר רבה בר רב הונא ליוחסין חששו לתרומה לא חששו ולתרומה לא חששו והתניא ‏(י)[ⓘ]הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתי אסורה לאכול בתרומה מיד אלא אמר רבה בר רב הונא בנישואין חששו בזנות לא חששו ובנישואין מי חששו והתניא יבת כהן שנישאת לישראל ומת טובלת ואוכלת בתרומה לערב אמר רב חסדא יטובלת ואוכלת עד ארבעים דאי לא מיעברא הא לא מיעברא ואי מיעברא עד ארבעים מיא בעלמא היא אמר ליה אביי אי הכי אימא סיפא הוכר עוברה במעיה תהא מקולקלת למפרע מאי טמקולקלת עד ארבעים איתמר הבא על ארוסתו בבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי אמר רבא מסתברא מילתיה דרב דדיימא מעלמא אבל לא דיימא מעלמא בתרא דידיה שדינן ליה אמר רבא מנא אמינא לה דקתני ילדה תאכל היכי דמי אילימא דדיימא מעלמא ילדה אמאי תאכל אלא לאו מיניה דיימא ולא דיימא מעלמא ומה התם דלהאי איסורא ולהאי איסורא בתרא דידיה שדינן ליה הבא דלהאי איסורא ולהאי היתירא לא כל שכן א"ל אביי לעולם אימא לך כל היכא דדיימא מיניה אע"ג דלא דיימא מעלמא אמר רב הולד ממזר מ"ט דאמרינן מודאפקרא נפשה לגבי ארום אפקרא נפשה לעלמא ומתני' שהיו שניהם חבושים בבית האסורין איכא דאמרי ‏(ז)[ⓘ]בבא עליה כ"ע לא פליגי דבתריה דידיה שדינן ליה והכי איתמר ‏(ח)[ⓘ]ארוסה שעייברה רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי אמר רבא ‏(ט)[ⓘ]מסתברא מילתיה דרב דלא דיימא מיניה ודיימא מעלמא אבל

מספק: אלא אמר רבנ. לא תימא לתרומה לא חששו דודאי חיישין לספיקא אלא תריך לפירכא דלעיל הכי: צנישואין. כגון שנחלפו בכניסתן לחופה חששו לשמא נתעבדו דהא לא הפכו: אצל בזום לא חששו. כדקיימא לן ‏(ט)[ⓘ] אשה מונה מתהפכת כדי שלא תתעבד הלכך ליכא ספק: ומת. בעלה צו ציוס: טובלת. משום ציאה דכמיז ואשה אשר ישכב איש אותה שכבת זרע וגו' (ויקרא טו:) יצירת הולד ארבעים יום: סהא מקולקלת למפרע. לשלם תרומה שאכלה קרן וחומש דאשתכח דזרע הויא ואכלה תרומה בשוגג ואי כדקאמרת מאי מקולקלת הא ודאי כל מ' לאו זרע הויא: עד מ'. אם אכלה לאחר מ' תהא מקולקלת למפרע עד יום ארבעים. ומדמתרן רב חסדא אוכלת עד ארבעים שמע מינה מת בעלה דקתני צברייתא הוי דמת צו ציוס שנשאה דאי שהא אללה זמן מרובה לאתער אסורה דלמא מעוברת היא דהרי כבר ארבעים יום: הולד ממזר. אע"פ ששניהם מודים שבא עליה חיישין הואיל ופרוזה היא אחר נמי צא עליה ואיעברה מיניה: שטוקי. ספק ממזר דהא מספקא לן אי מארום הוא וכשר אי מאיינש אחרינא הוא הלכך ממזר ספק הוא: מספכרא מילתיה דרב. דמשוי ליה ממזר ודאי: דיימא מעלמא. שחשודה מאחרים דליכא לאכשורי כשאר בני דומה שהם כשרים דהתם כיון דנשואה היא רוצ בעילות הלך אחר הבעל אצל הכא לאו אורחיה למיבעל כולי האי צנא חופה: דקסני צמסני' יורה. ארוסה ומפוחה צת ישראל מכהן תאכל בתרומה משום צנה דמחוקין ליה צכהן: סיני דמי אי דדיימא. נמי מעלמא אמאי תאכל אלא לאו דדיימא מיניה לחודיה וקשדינן ליה אצמריה ואע"ג דלדידיה אסירא ככולי עלמא דגזרו על יחוד של פנויה וכל שכן ארוסה דלגבי ארוס היתר ולעלמא צאיסורא ודאי היכא דדיימא מיניה לחודיה אמרינן צמריה שדינן ליה לולד: צנא עליה כולי עלמא לא פליגי. היכא דמודה שבא עליה: הולד ממזר. ודאי דצתר רוצא דעלמא שדינן ליה ומאיינש אחרינא הוי: הכי

אלמנה לכהן גדול פרק שביעי יבמות

עיברה לא תאכל כדלפינן לעיל (דף סז:) עובר פוסל דכתיב ‏(כ)[ⓘ] כנעוריה פרט למעוברת: נחסך העובר צמעיה תאכל. מיד וה"ה נמי אם ילדמו ומת: **עיברה לא תאכל** שהעובר אינו מאכיל את אמו ישראלית עד שיצא לאויר העולם כדכתיב (ויקרא כב) ויליד ביתו יאכלו ילוד מאכיל שאין ילוד אין

מאכיל^(א): גדול משל אב. שהעובל לא יכול להאכילה מפני שלא צא עליה לשם קידושין ולא קנינו הוא וצנו מאכילה: העבד פוסל משום ציאה. אם צא על כהנת פסלה מן התרומה כדאמרינן בגמרא לעיל (דף סח:): ואין פוסל משום זרע. אם יש לה זרע צנת כהן מישראל כשר שהוא עבד ומת בעלה ישראל ונשאר זה לא אמרינן הרי זרע יש לה מישראל ולא תשוב לתרומת אביה דעבד ודאי לאו זרע הוא. ומפרש ואזיל היכי משכחת לה שיהא צן ישראל כשר עבד: ונכבש על השפחה. נדחק ונדבק עליה לשון מכבש פריש"א צנע"ז ולשון גנאי הוא: הכי זה עבד. שולד שפחה כמזה דכתיב האשה וילדיה (שמות כב): היסא אם אציו. צת כהן לישראל תאכל בתרומה אם מת אציו והוא קיים אע"ג דולד ולד בעלמא פסיל כדאמרן (לקמן דף ע.) זרע זרעה מנין כו' האי לא פסיל דהא לאו צתר אצוה אזיל ולאו זרעו הוא. צת ישראל לכהן ומת צנה מכהן וצנו צן צנה קיים והוא עבד לא תאכל בתרומה דלאו זרע הוא: כ"ג פעמים שהוא פוסל. את צת כהן מן התרומה משום זרעה מישראל: מאכיל אם אמו. ‏(א)[ⓘ] לאחר מיתת אציו: ופוסל אם אם אמו. אפילו לאחר מיתת אמו דאי לאו הוא הוה הדרה אם אמו לתרומה דבי נשא לאחר מיתת צתה כדאמר ציש מותרות (לקמן ד' פז.) מת צנה מישראל תאכל בתרומה: וזאת. האשה אומרת לא כצני כ"ג כלומר לא ירבו כמותו: גב' נשויסין פטורות. אלמא אין קנין לשוטה: כיון. דאי פשיטא לן דעיצרה אמרינן לה לא תאכל אמאי קמני מתניתין ישראל צנא על צת כהן צאונס ופיתוי תאכל ליחוש שמא עיצרה: מי לא סנן. צפ' ד' אחין גצי נשים שהוחלפו בשעת כניסתן לחופה מפרישין אותן מצעליהן ג' חדשים שמא מעוברות הן והולדות ממזרין ובעינן הצחנה צין ולד כשר לולד פסול אלמא לחדא ציאה חיישין: ליוחסין חששו. מעלה עשו ליוחסין לחוש לציאה אחת ולספק: הכי זה גיטך. כהן צנת ישראל: אסורה לאכול בתרומה מיד. דכל שעתא אמרינן השתא מיית אלמא אסרי לה

מספק: אלא אמר רבנ. לא תימא לתרומה לא חששו דודאי חיישין לספיקא אלא תריך לפירכא דלעיל הכי: צנישואין. כגון שנחלפו בכניסתן לחופה חששו לשמא נתעבדו דהא לא הפכו: אצל בזום לא חששו. כדקיימא לן ‏(ט)[ⓘ] אשה מונה מתהפכת כדי שלא תתעבד הלכך ליכא ספק: ומת. בעלה צו ציוס: טובלת. משום ציאה דכמיז ואשה אשר ישכב איש אותה שכבת זרע וגו' (ויקרא טו:) יצירת הולד ארבעים יום: סהא מקולקלת למפרע. לשלם תרומה שאכלה קרן וחומש דאשתכח דזרע הויא ואכלה תרומה בשוגג ואי כדקאמרת מאי מקולקלת הא ודאי כל מ' לאו זרע הויא: עד מ'. אם אכלה לאחר מ' תהא מקולקלת למפרע עד יום ארבעים. ומדמתרן רב חסדא אוכלת עד ארבעים שמע מינה מת בעלה דקתני צברייתא הוי דמת צו ציוס שנשאה דאי שהא אללה זמן מרובה לאתער אסורה דלמא מעוברת היא דהרי כבר ארבעים יום: הולד ממזר. אע"פ ששניהם מודים שבא עליה חיישין הואיל ופרוזה היא אחר נמי צא עליה ואיעברה מיניה: שטוקי. ספק ממזר דהא מספקא לן אי מארום הוא וכשר אי מאיינש אחרינא הוא הלכך ממזר ספק הוא: מספכרא מילתיה דרב. דמשוי ליה ממזר ודאי: דיימא מעלמא. שחשודה מאחרים דליכא לאכשורי כשאר בני דומה שהם כשרים דהתם כיון דנשואה היא רוצ בעילות הלך אחר הבעל אצל הכא לאו אורחיה למיבעל כולי האי צנא חופה: דקסני צמסני' יורה. ארוסה ומפוחה צת ישראל מכהן תאכל בתרומה משום צנה דמחוקין ליה צכהן: סיני דמי אי דדיימא. נמי מעלמא אמאי תאכל אלא לאו דדיימא מיניה לחודיה וקשדינן ליה אצמריה ואע"ג דלדידיה אסירא ככולי עלמא דגזרו על יחוד של פנויה וכל שכן ארוסה דלגבי ארוס היתר ולעלמא צאיסורא ודאי היכא דדיימא מיניה לחודיה אמרינן צמריה שדינן ליה לולד: צנא עליה כולי עלמא לא פליגי. היכא דמודה שבא עליה: הולד ממזר. ודאי דצתר רוצא דעלמא שדינן ליה ומאיינש אחרינא הוי: הכי

מסורת הש"ס

(א) [מוס' ספי"א] לקמן יז: קיב:, (ג) לעיל לג:, (ג) סוכה כג: גיטין פח. מדרים ג:, (ג) [ע' מוס' סוטה כז. ד"ה רוב בעילות,] (ס) קדושין עה:, (ז) [ע' מוס' שם,] (ז) [ויקרא כב,] (ח) [לעיל יז.], (ט) [לעיל לה,].

הגהות הב"ח

(א) גב' נחקך העובר צמעיה תאכל הרי כהן: (ב) שם ומן היבום צילד הרי ישראל צנא: (ג) רש"י ד"ה מאכיל את אמו אפי' לאחר מיתת אציו: (ד) הוב' ד"ה אמר וכי אמר מינאי כל"ל ותיבת אין נמחק:

לעזי רש"י

פריש"א. מכבש.

מוסף רש"י

מפרישין אותן ג' חדשים. שלא לחזור לבעליהן. שמא מעוברות הן. ויניסם ממזרים ובעינן הצחנה צין זרע כשר לזרע פסול שלא יתלו העוברים בבעליהן (לעיר' גז.) הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתי. ירא שמא ימות פתאום או צעיר אחת ותחוק אשתו לחליה ויתן לה גט כשהוא צריח ואומר לה גט זה יהא לגרשך שעה אחת קודם מיתתי (סוכה כב.). אסורה לאכול בתרומה מיד. צת ישראל הנשואה לכהן שאוכלת בשצילו, אסורה מיד, דכל שעתא חיישין עכשיו ימות (גיטין כח.) דשמא זו היא השעה שקודם למיתתו והרי היא מגורשת ממנו (סוכה כב.). ארוסה שעייברה. ואין ידוע אם מארום אם מאיז אחר (קדושין עה.) הולד ממזר. ודאי, דאמרינן מרובה דעלמא הוא והכל פסולין אלא (שם) הולד שחוקי. שמא מארום וכשר, שמא מאמר ופסול (שם).